

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 09 Mayıs 2022
Sayı : 2212

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Turan AYDOĞAN
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	
Esas Komisyon	Adalet	
Tarih: 10 Mayıs 2022		Esas No: 2/4446

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIGI
0 9 Mayıs 2022
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
09 Mayıs 2022
No. 1012354
EBYS'Ve AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

“Çocuk hakları” bir kavram olarak 20. Yüzyılın başlarında ortaya çıkmaya başlamıştır. Kavramın ilk olarak yer aldığı uluslararası belge 1924 yılında kabul edilmiş olan Çocuk Hakları Bildirgesi’dir. Ardından 1959 yılında Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi kabul edilmiştir. Bildirge, bedensel ve zihinsel bakımdan henüz olgunlaşmamış olduğuna vurgu yaparak, çocuğun doğumdan önce olduğu gibi doğumdan sonra da uygun yasal korunma dahil özel gözetim ve bakıma gereksinme gösterdiğinin altını çizmiş; insanlığın çocuğa verebileceğinin en iyisini vermesi gerektiğini belirterek, çocuğun mutlu bir çocukluk geçirmesi ve kendisinin ve toplumun iyiliği için bu bildirmede yer alan hak ve özgürlüklerden yararlanmasının amaçlandığını belirterek 10 ilke ortaya koymuştur. Bu metinde dikkat çeken nokta, “çocuğun yüksek yararı” (best interests of the child) kavramının ilk kez anıldığı bir belge olmasıdır. Bağlayıcı niteliği olmayan bu bildirmelerin ardından, çocuk haklarına ilişkin hukuki bağlayıcılığı olan kapsamlı bir uluslararası sözleşme, 1989 yılında kabul edilen Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesidir. Çocuklar için ayrı ve onlara özgü bir haklar kataloğunun oluşturulması ve çocuğun bu hakların öznesi olarak kabul edilmesi ancak 1989 Çocuk Hakları Sözleşmesi’yle mümkün olmuştur. Çocuğun hak öznesi olmasının doğal bir sonucu bu sözleşmede yer alan haklarını çocuk tarafından ileri sürebilir olmasıdır.

Evrensel hukukta çocuğun üstün yararı ile ilgili uzun zaman aralıklarında da olsa bağlayıcı kurallar hayata geçmiştir. Türk hukuk sisteminde de çocukların üstün yararının korunmasına yönelik hukuk uygulamaları mevcuttur. Fakat hala bazı düzenlemelere ihtiyaç duyduğu ortadadır. Örneğim çocuğun yüksek yararı kavramının mahkemeler tarafından farklı şekilde uygulanabildiği görülmektedir. Hakimlerin takdir yetkisinin çok geniş ve esnek olması, aynı şekilde çocuğun yüksek yararı ilkesinin nelerden oluştuğunu gösteren bir mevzuatın bulunmaması da göz önüne alındığında, mahkemelerin kararları arasındaki birbirinden farklı uygulamaları görmek mümkündür.

Bu bağlamda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nun 17 nci maddesinin 3 üncü fıkrasında yer alan “Davaların birlikte yürütülmesinin zorunlu görülmesi halinde, genel mahkemelerde, yargılamanın her aşamasında, mahkemelerin uygun bulması şartıyla Birleştirme kararı verilebilir. Bu takdirde birleştirilen davalar genel mahkemelerde görülür” hükmü farklı uygulamaları da beraberinde getirerek çocuğun üstün yararı ilkesini zedeleyebilmektedir. Söz konusu hükmün madde metninden çıkarılması çocuğun üstün yararının gözetilmesi açısından elzemdir.

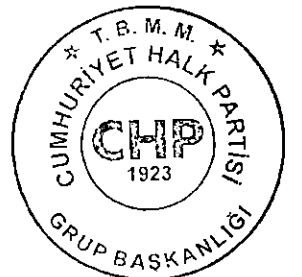

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Çocuğun yüksek yararı kavramının mahkemeler tarafından farklı şekilde uygulanabildiği görülmektedir. Hakimlerin takdir yetkisinin çok geniş ve esnek olması, aynı şekilde çocuğun yüksek yararı ilkesinin nelerden oluştuğunu gösteren bir mevzuatın bulunmaması da göz önüne alındığında, mahkemelerin kararları arasındaki birbirinden farklı uygulamaları görmek mümkündür. Bu bağlamda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 17 nci maddesinin 3 üncü fıkrasında yer alan "Davaların birlikte yürütülmesinin zorunlu görülmesi halinde, genel mahkemelerde, yargılamanın her aşamasında, mahkemelerin uygun bulması şartıyla Birleştirme kararı verilebilir. Bu takdirde birleştirilen davalar genel mahkemelerde görülür" hükmü farklı uygulamaları da beraberinde getirerek çocuğun yüksek yararı ilkesini zedeleyebilmektedir. Söz konusu hükmün madde metninden çıkarılarak çocuğun yüksek yararı ilkesine katkı sunulması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**5395 SAYILI ÇOCUK KORUMA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 03.07.2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 17 nci maddesinin 3 üncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

